

I. ŹRÓDŁA RĘKOPIŚMIENNE

Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie

Archiwum Skarbu Koronnego, dz. LVI (Inwentarze starostw): sygn. O. 1 II; Z. 1.

Dz. XVIII (lustracje), 21.

Cesarsko-Królewskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zesp. 311, C.K. Ministerstwo Robot Publicznych.

Archiwum Kapituły Metropolitarnej w Krakowie

Acta visitationis exterioris decanatum Oswiecimensis, ... anno Domini 1598 ... factae seu expedite 17.

Archiwum Narodowe w Krakowie

Oddział I

Akta miasta Oświęcimia: sygn. 13, DEP 327; DEP 339; DEP 340.

Archiwum Sanguszkow, rękopisy: sygn. 291.

Księgi grodzkie oświęcimskie (Acta Castrensia Osviencimensia): sygn. 93; 94; 95; 96; 97; 98; 99; 100; 101; 102; 103; 104; 105; 106; 107; 108; 137, 146, 150, 167, 203, 216, 220, 238.

Teki Schneidra, rkps 1185; 1186, 1829.

Oddział II

zesp. 210, Starostwo Powiatowe w Białej sygn. 23,140.

zesp. 207, Archiwum Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego – zbiór szczątków zespołów seria I, sygn. 419, 420, 421, 424, 425, 431, 454.

Oddział III

rps 29/121/4; 29/121/277; 29/121/298; perg 1394; 1395.

Archiwum Państwowe w Katowicach, Oddział Bielsko-Biała

Akta Miasta Oświęcimia.

Akta Miasta Zatora.

Emil Kuźnicki Fabryka Tektury Dachowej Produktów Chemicznych i Asfaltu w Oświęcimiu.

Stowarzyszenie Zjednoczonych Rękodzielników Cechu I, to jest kowali, ślusarzy itd. w Oświęcimiu.

Akta Cechów w Oświęcimiu.

zesp. 352, Zbiór kartograficzny, sygn. 97.

zesp. 360, Akta miasta Oświęcimia, sygn. 34, 98, 372.

Biblioteka Jagiellońska w Krakowie:

sygn. 1099; 5376 t. 1-4; 5377 t. 3; 5816; 5944 t. 1-2; 5935; 5945 t. 1-2; rksp 5945, Historia kościoła parafialnego w Oświęcimiu.

Biblioteka Polskiej Akademii Nauk i Umiejętności w Kórniku:

sygn. M III 292, Spezialkarte der Oesterreich-Ungarn Monarchie 1880–1897;

sygn. M III 077 Księstwo Galicyi z Wielkim Księstwem Krakowskim i Księstwem Oświęcimskim z Zatorem, Wiedeń 1880.

Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu:

sygn. 3628.

Central'nij Dierżawnij Istoričnij Archiv Ukrainy Lwów:

Fond 1-140-217, Fond 1-140-218, Fond 1-140-219, Fond 1-140-220, Fond 1-140-221,

Fond 1-140-222, Fond 146-16-465,

fond 157, opys 1, ed. 1861, cn. 105,

fond 146, opys 19, cn. 708,

fond 140, Zbiór akt dotyczących klasztorów katolickich, kościołów i pojedynczych parafii na terenach Polski, Ukrainy, Białorusi i Litwy cz. 1, sygn. 168.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. Wasyla Stefanyka Narodowej Akademii Nauk Ukrainy:

fond 144, Teki Antoniego Schneidera, cz. 2, sygn. 1; cz. 6, sygn. 18, 24A; cz. 7, sygn. 20.

Österreichisches Staatsarchiv, Wiedeń**Kriegsarchiv:**

zesp. Karten- und Plansammlung.

sygn. G I h 0476, H III e 3377, nr 20, 24, B IX c 547.

Entwurf eines Laagers bei Oswiecim. 1790, H III e 3377 nr 24

Entwurf zur Befestigung des Schlosses Oswiecim 1790, H III e 3377 nr 20

Plan von Oswiecim mit nordlicher Umgebung, G I h 476.

II. ŹRÓDŁA DRUKOWANE

Akta do konfederacyi r. 1768 województwa Krakowskiego, a zwłaszcza księstw oświęcimskiego i zatorskiego, wyd. T. Klima, Wadowice 1903.

Archiwa miejskie księstw oświęcimskiego i zatorskiego, wyd. W. Heck, Kraków 1891.

Continuatio Edictorum et Mandatorum Universalium in Regnis Galiciae et Lodomeriae, 1790, nr 37.

Diplomata monasterii Clarae Tumbae prope Cracoviam. Zbiór dyplomatów klasztoru mogińskiego przy Krakowie, Kraków 1865.

Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskim, t. 7, Lwów 1899.

Galicja na józefińskiej mapie topograficznej 1779–1783. Faksymilia arkuszy 1–30, wyd. W. Bukowski, B. Dybaś, Z. Noga, Kraków 2012.

Informator statystyczny do dziejów społeczno-gospodarczych Galicji. Koleje żelazne w latach 1847–1914, red. H. Madurowicz-Urbańska, Kraków 1997.

Kodeks dyplomatyczny katedry Krakowskiej św. Wacława, t. 1–2, wyd. F. Piekosiński, Kraków 1874–1883.

Kodeks dyplomatyczny Małopolski, t. 1–4, wyd. F. Piekosiński, Kraków 1876–1905.

Kodeks dyplomatyczny Śląska, t. 1–3, wyd. K. Maleczyński, Wrocław 1956–1964.

Komoniecki A., *Chronografia albo dziejopis żywiecki*, wyd. S. Grodziski, I. Dwornicka, Żywiec 1987.

Księgi radzieckie kazimierskie. Acta consularia Casimiriensia 1369–1381 et 1385–1402, wyd. A. Chmiel, Wydawnictwa Archiwum Akt Dawnych Miasta Krakowa II, 1932.

Lustracja dróg województwa Krakowskiego z roku 1570, wyd. B. Wyrozumski, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1971.

Lustracja województwa Krakowskiego 1659–1664, wyd. A. Falniowska-Gradowska, F. Leśniak, Warszawa 2005.

Lustracja województwa Krakowskiego 1765, cz. 1, wyd. A. Falniowska-Gradowska, Kraków 1973.

Monumenta Poloniae Vaticana, wyd. J. Ptaśnik, t. 1–3, Kraków 1913–1814.

Prawa, przywileje, statuty i lauda księstw oświęcimskiego i zatorskiego, wyd. S. Kutrzeba, „Archiwum Komisji Prawniczej Akademii Umiejętności”, t. 9, Kraków 1913.

Rozporządzenia ogłoszone przez CK Gubernium we Lwowie. 1792 r.

Rozporządzenia władz krajowych dla Królestwa Galicji i Wielkiego Księstwa Krakowskiego. Rocznik 1864, Lwow.

Rozporządzenia władz krajowych dla Królestwa Galicji i Wielkiego Księstwa Krakowskiego. Rocznik 1865, Lwow.

Rozporządzenia władz krajowych dla Królestwa Galicji i Wielkiego Księstwa Krakowskiego. Rocznik 1867, Lwow.

Skorowidz dóbr tabularnych w Galicji z wielkim księstwem Krakowskim, Lwow 1890.

Skorowidz dóbr tabularnych w Galicji z W. Ks. Krakowskim, Kraków 1905.

Skorowidz wszystkich miejscowości położonych w Królestwie Galicji i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, Lwow 1868.

Słownik historyczno-geograficzny województwa Krakowskiego w średniowieczu, cz. 1–5, red. F. Sikora, W. Bukowski, Kraków 1980–2016.

Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1909, Lwow 1909.

Ustawa przemysłowa wraz z wszystkimi uzupełniającymi ją ustawami i rozporządzeniami, Kraków 1907.

Wypisy chronologiczne rozporządzeń ogłoszonych przez CK Nadworną Komisję Galicji Zachodniej. 1796 r. Dekret Nadworny 7691.

Zbiór dyplomów klasztoru mogińskiego, wyd. E. Janota, Kraków 1867.

Zbiór ustaw i rozporządzeń administracyjnych w Księstwie Galicji Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim, t. 3, Lwow 1885.

III. OPRACOWANIA

Abraham W., *Organizacja Kościoła w Polsce do połowy w. XII*, wyd. 3, Poznań 1962.

Arciszewska A., *Nazewnictwo miejskie dzielnic, placów i ulic Katowic*, „Językoznawstwo” nr 1 (6), 2012.

Babiński A.Z., *Potyczka pod Oświęcimem. Epizod wojny prusko-austriackiej 1866 roku*, „Roczniki Biblioteki Naukowej PAU i PAN” w Krakowie, R. 60, 2015.

Bebak T., *90 lat oświęcimskiej garbarni*, bmrw.

Biermann G., *Zur Geschichte der Herzogthümer Zator und Auschwitz*, Wien 1863.

Bigo J., *Skorowidz wszystkich miejscowości z przysiółkami w Królestwa Galicji, Wielkim Księstwem Krakowskim i Księstwem Bukowińskim z uwzględnieniem wszystkich dotąd zaszłych zmian terytoryalnych kraju*, Lwow 1909.

Broński K., *Rozwój gospodarczy większych miast galicyjskich w okresie autonomii*, Kraków 2003.

Budka W., *Pieczenie dawnych miast i księstw oświęcimskiego i zatorskiego*, Kraków 1935 [odbitka z „Wiadomości Numizmatyczno-Archeologicznych”, t. 16, 1934, s. 87–96].

Bund J., *Rozwój kolejnictwa małopolskiego w okresie 80-lecia (1850–1930) działalności Krakowskiej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz przebieg starań o wykonanie ustawy koerberowskiej o budowie dróg wodnych*, Kraków 1931.

Chłapowski K., *Starostowie w Małopolsce 1565–1668*, w: *Spółeczeństwo Staropolskie. Studia i szkice*, t. 4, red. A. Izodarczyk, A. Wyczański, Warszawa 1986.

Cienkowski P., *Sekrety imion własnych*, Warszawa 1965.

Cieślikowa A., *Czy istnieją modele nazewnicze w toponimii schyłku XX wieku?*, w: *Toponimia i oronimia*, red. A. Cieślikowa, B. Czopek-Kopciuch, Kraków 2001.

Cynarski S., *Dzieje rodu Lanckorońskich z Brzezia od XIV do XVIII wieku. Sprawy kariery urzędniczej i awansu majątkowego*, Warszawa 1996.

Czerkawski W., *Polityka ekonomiczna. Dobrobyt. Komunikacje. Ubezpieczenia. Kwestya robotnicza. Przemysł*, Warszawa–Kraków 1919.

Demel J., *Stosunki gospodarcze i społeczne Krakowa w latach 1853–1866*, Wrocław 1958.

Demel J., *Życie gospodarcze i społeczne ziemi Krakowskiej (1848–1867)*, Kraków 1967.

Dwork D., *Auschwitz. Historia miasta i obozu*, Warszawa 2011.

Epsztein T., *Spółeczeństwo i gospodarka: przemiany na ziemiach polskich 1796–1914*, w: *Historie Polski*, t. 1: *Kominy, ludzie i obłoki: modernizacja i kultura*, red. A. Nowak, Warszawa 2013.

Falniowska-Gradowska A., *Studia nad spółeczeństwem województwa Krakowskiego w XVIII w.*, Warszawa 1982.

Filip L., *Żydzi w Oświęcimiu*, Oświęcim 2003.

Galicja na józefińskiej mapie topograficznej 1779–1783, t. 1: Sekcje 1–30, cz. A [objaśnienia], cz. B: Faksymilia arkuszy, red. W. Bukowski, B. Dybaś, Z. Noga, Kraków 2012.

Gałgan R. i in., *Oświęcim i okolice*, Kwidzyn 2006.

Gałuszka T., *Fragmenty czternastowiecznych akt kapituł prowincjonalnych dominikanów polskich w zbiorach Bayerische Staatsbibliothek w Monachium. Studium historyczne i edycja tekstu*, „Roczniki Historyczne”, t. 79, 2013.

Gałuszka T., *Kolektor Piotr z Auvergne i plebani versus biskup Jan Grotowic i dominikanie. Studium historyczne instrumentu notarialnego z 1333 roku ze zbiorów Archivium Secretum w Watykanie*, „Przegląd Historyczny”, t. 105, 2014, z. 3.

Gapski H., *Profesi dominikańscy konwentu Krakowskiego w latach 1509–1650 (na podstawie ksiąg profesji)*, w: *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222–1972*, red. J. Kłoczowski, Warszawa 1975.

Gawęda S., *Początki i rola rodziny Lanckorońskich do końca średniowiecza*, w: *Studia z historii i historii sztuki*, red. S. Cynarski i A. Małkiewicz, Warszawa–Kraków 1989.

Gądkowski J., *Rys dziejów księstwa oświęcimskiego i zatorskiego*, Lwow 1867.

Gąsowski T., *Urbanizacja Galicji w dobie autonomicznej*, „Studia Historyczne”, R. 28, 1985, z. 2.

Gąsowski T., *Zarys dziejów ziemi oświęcimskiej*, w: *Ziemia oświęcimska*, Kraków 1969.

Gątkowski J.N., *Rys dziejów Księstwa Oświęcimskiego i Zatorskiego*, Lwow 1867.

Gmina Oświęcim, moja mała ojczyzna, pod red. J. Urbińskiego, Oświęcim 2013.

Gruchała J., *Andrzej Patrycy Nidecki i Jan Kochanowski – wydawcy Cycerona*, „Filomata”, nr 406, 1991.

Handke K., *Nazewnictwo miejskie*, w: *Polskie nazw własne. Encyklopedia*, red. E. Rzetelska-Feleszko, Warszawa–Kraków 1998.

Handke K., *Nazewnictwo miejskie – świadek epoki i cenny zabytek*, „Ochrona Zabytków”, t. 3/4, 2004, nr 3/4.

Heck W., *Archiwa miejskie księstw Oświęcimia i Zatora w: Sprawozdanie dyrektora C.K. Gimnazjum Nowodworskiego, czyli św. Anny w Krakowie za rok 1891*, Kraków 1891.

Hoff J., *Spółeczność małego miasta galicyjskiego w dobie autonomii*, Rzeszów 1992.

Ihnatowicz I., Biernat A., *Vademecum do badań nad historią XIX i XX wieku*, Warszawa 2003.

Ingarden R., *Rozwój budownictwa wodnego w Galicyi w ostatnim dziesięcioleciu*, „Czasopismo Techniczne” 1910.

Imago Poloniae. Dawna Rzeczpospolita na mapach, dokumentach i starodrukach w zbiorach Tadeusza Niewodniczańskiego, t. 2, Warszawa 2002.

Ingarden R., *Rzeki i kanały żeglowne w b. trzech zaborach i znaczenie ich gospodarcze dla Polski*, Kraków 1922.

- Jasiński K., *Rodowód Piastów śląskich*, t. 3: *Piastowie opolscy, cieszyńscy i oświęcimscy*, Wrocław 1977.
- Jewuła Ł., *Galicyjskie miasta i miasteczka oraz ich mieszkańcy w latach 1772–1848*, Kraków 2013.
- Jeziński A., Leszczyńska C., *Historia gospodarcza Polski*, Warszawa 2003.
- Kargol T., *Izba przemysłowo-handlowa w Krakowie w latach 1850–1939*, Kraków 2003.
- Kasprzak A., *Oświęcim und Zator*, Wadowice 1848.
- Katalog dawnych map Rzeczypospolitej Polskiej w Kolekcji Emeryka Hutten-Czapskiego i w innych zbiorach*, t. 1, *Mapy XV–XVI wieku*, oprac. W. Kret, Wrocław 1978.
- Katalog Zabytków Sztuki*, t. 1: *Województwo Krakowskie*, pod red. J. Szablowskiego, Warszawa 1953.
- Kiryk F., *Rozwój urbanizacji Małopolski XIII–XVI w. Województwo Krakowskie. Powiaty południowe*, Kraków 1986.
- Kleczyński J., *Drogi galicyjskie a w szczególności drogi powiatowe*, „Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych”, t. 5, Lwów 1878, z. 1.
- Klemensiewicz Z., *Historia języka polskiego*, Warszawa 1974.
- Kłoczowski J., *Dominikanie polscy na Śląsku w XIII–XIV wieku*, Lublin 1956.
- Kłoczowski J., *Polska prowincja dominikańska. W średniowieczu i Rzeczypospolitej Obojga (wielu) narodów*, Poznań 2008.
- Kontny I., *Pomiędzy Małopolską a Śląskiem. Rozważania o grupie romańskich kościółków na pograniczu*, w: *Argenti fossores et alii. Znaczenie gospodarcze wschodnich części Górnego Śląska i zachodnich krańców Małopolski w późnej fazie wczesnego średniowiecza (X–XII wiek)*, red. P. Boroń, Wrocław 2013.
- Kostrowiczak I., Landau Z., Tomaszewski J., *Historia gospodarcza Polski w XIX i XX wieku*, Warszawa 1966.
- Kosyl Cz., *Modele onimiczne w nazewnictwie ulic*, w: *Toponimia i oronimia*, red. A. Cieślíkowa, B. Czopek-Kopciuch, Kraków 2001.
- Kot S., *Szkolnictwo parafialne w Małopolsce XVI–XVIII w.*, w: *Przyczynki do dziejów wychowania i oświaty w Polsce*, t. 2, Lwów 1911.
- Kowalska H., *Myszkowski Mikołaj, kasztelan radomski i wojnicki*, w: *PSB*, t. 22.
- Krzyżaniakowa J., *Kancelaria królewska Władysława Jagiełły. Studium z dziejów kultury politycznej Polski w XV w.*, cz. 2: *Urzednicy*, Poznań 1979.
- Kuropatnicki E., *Geografia albo dokładne opisanie królestw Galicyi i Lodomerji*, Lwów 1858.
- Kurtyka J., *Tęczyńscy. Studium z dziejów polskiej elity możnowładczej w średniowieczu*, Kraków 1997.
- Kurzeja J., *Rozwój średniowiecznej sieci parafialnej w dekanacie Oświęcim*, „Roczniki Humanistyczne KUL” 1957, z. 2.
- Laberschek J., *Osadnictwo średniowieczne. Początki Trzebini*, w: *Trzebinia. Zarys dziejów miasta i regionu*, red. F. Kiryk, Kraków 1994.

- Lenczewski T., *Russoccy herbu Zadora. Zarys monografii rodu*, Warszawa 2005.
- Lubczyński M., *Początki rodziny Ligęzów herbu Półkozic*, „Roczniki Historyczne”, t. 65, 1999.
- Ładogorski T., *Studia nad zaludnieniem Polski XIV wieku*, Warszawa 1958.
- Madurowicz-Urbańska H., *Struktura wielkości miast i osiedli typu miejskiego w Wielkim Księstwie Poznańskim, Królestwie Polskim i Galicji w drugiej połowie XIX w. (do 1910 r.)*.
- Malik R., *Oświęcim. Charakterystyka układu lokacyjnego miasta oraz jego rozwój przestrzenny w okresie średniowiecza*, „Czasopismo Techniczne” 1994, z. 1-A.
- Małecki M., *Wydział krajowy sejmu galicyjskiego. Geneza, struktura i zakres kompetencji, następstwa prawne*, Kraków 2014.
- Mazurek J., *Kraj a emigracja. Ruch ludowy wobec wychodźstwa chłopskiego do krajów Ameryki Łacińskiej (do 1939 roku)*, Warszawa 2006.
- Meus K., *Wadowice 1772–1914. Studium przypadku miasta galicyjskiego*, Kraków 2013.
- Miasta polskie dokumentacja archiwalna*, Warszawa–Łódź 1981.
- Miasta polskie w tysiącleciu*, t. 1, Wrocław–Warszawa–Kraków 1965.
- Mitkowski J., *Początki klasztoru cystersów w Sulejowie. Studia nad dokumentami, fundacją i rozwojem uposażenia do końca XIII wieku*, Poznań 1949.
- Myszka A., *Společne i kulturowe przyczyny powstawania paralelnych urbonimów nieoficjalnych – na przykładzie nazw rzeszowskich (XVIII–XX)*, „Słowo. Studia językoznawcze”, nr 4, 2013.
- Najdus W., *Ewolucja stowarzyszeń rzemieślników galicyjskich w latach 1772–1918, w: Drobnomieszczaństwo XIX i XX wieku*, red. S. Kowalska-Glikman, Warszawa 1992.
- Nazwy miejscowe Polski: historia, pochodzenie, zmiany*, t. 9, red. K. Rymut, Kraków 2003.
- Nowakowski A., *Dzieje ustroju i prawa księstw oświęcimskiego i zatorskiego*, Białystok 1988.
- Nowakowski A., *Odrębności prawnoustrojowe księstw Oświęcimskiego i Zatorskiego w latach 1564–1772*, „Studia Historyczne”, R. 28, 1985, z. 4, s. 523–537.
- Osmatek M., *Parafie z wieloosobową obsadą plebańską w diecezji Krakowskiej w średniowieczu*, „Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Summarium 1997–1998”, Lublin 2000, R. 26–27.
- Oświęcim i ziemia oświęcimska*, red. A. Hołubowska, Kraków 2004.
- Pacuła J., *W sprawie nazw „Oświęcim” i „Auschwitz” – ich zasadności w perspektywie historycznojęzykowej*, w: *Bogactwo polszczyzny w świetle jej historii*, t. 2, red. K. Kleszczowa, A. Rejter, Katowice 2008.
- Pilat T., *Melioracje gruntowe w Galicji*, „Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych”, t. 6, Lwów 1878, z. 2.
- Pilat T., *Obszar, zabudowania i ludność miast większych w Galicji*, „Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych”, t. 11, Lwów 1890, z. 3.

- Podyma A., *Synagogi postępowe w Białej, Wadowicach i Andrychowie*, „Wadoviana”, nr 6, 2001, s. 34–44.
- Poleski J., *Małopolska w VI–X wieku: studium archeologiczne*, Kraków 2013.
- Politowicz A., *Człowiek z pogranicza*, „Uniwersytet Zielonogórski”, nr 7, 2002.
- Polska w czasie wielkiej wojny (1914–1918). Historia finansowa*, red. M. Handelsman, H. Gliwic, W. Grabski, K. Konarski, K.W. Kumaniecki, S. Kutrzeba, J. Stachewicz, Oświęcim 2015.
- Polska w okresie drugiej wojny północnej 1655–1660*, red. K. Lepszy, t. 1–2, Warszawa 1957.
- Polska z Miodkiem. Oświęcim*, <http://vod.tvp.pl/23562341/oswiecim> (dostęp: 10.10.2016).
- Polski Słownik Biograficzny*, t. 1–51, Warszawa–Wrocław–Kraków 1935–2017.
- Prochowska M., *Oświęcim: ponad 800 lat historii: zabytki miasta*, Oświęcim 2014.
- Przewodnik statystyczno topograficzny i skorowidz obejmujący wszystkie miejscowości z przysiółkami w Królestwie Galicyi W. X. Krakowskiem i X. Bukowinie*, Kraków 1872.
- Ptaszkowski J., *Opowieści spod zamkowej góry (Karty z przeszłości Oświęcimia)*, z. 1–2, Cieszyn 1984–1988.
- Rajman J., *Dziesięciny kościoła św. Małgorzaty. Pomocnicze kryterium w badaniach nad zasięgiem zaplecza wiejskiego wczesnośredniowiecznego grodu w Bytomiu*, w: *Argenti fossores et alii. Znaczenie gospodarcze wschodnich części Górnego Śląska i zachodnich krańców Małopolski w późnej fazie wczesnego średniowiecza (X–XII wiek)*, red. P. Boroń, Wrocław 2013.
- Rajman J., *Kasztelanie górnośląskie w XIII wieku. Z problematyki elity władzy i tzw. terytorialności grodów kasztelańskich*, w: „*Studia i Materiały z Dziejów Śląska*”, t. 21, Katowice 1996.
- Rajman J., *Księstwo oświęcimskie. Zarys dziejów i postulaty badawcze*, w: *Osviecimensis Kroniki Zamkowe*, red. W. Oleś, D. Mleczo, Oświęcim 2013.
- Rajman J., *Początki kasztelanii w Chrzanowie. Próba wykorzystania możliwych do obrony granicy śląsko-małopolskiej w pierwszej połowie XIII wieku*, „*Teki Krakowskie*” 1997, t. 5.
- Rajman J., *Kaplice w zamkach rodowych Leliwitów i Toporów w Małopolsce w XIV–XVI w.*, w: *Narodziny Rzeczypospolitej. Studia z dziejów średniowiecza i czasów wczesnonowożytnych. (Pamięci Janusza Kurtyki)*, red. W. Bukowski, T. Jurek, Kraków 2012.
- Rymut K., *Auschwitz – Oświęcim*, w: tegoż, *Szkice onomastyczne i historycznojęzykowe*, Kraków 2003
- Rymut K., *Nazwy miast Polski*, Wrocław 1987.
- Schneider A., *Encyklopedia do krajoznawstwa Galicyi pod względem historycznym, statystycznym, topograficznym, orograficznym, geognostycznym, etnograficznym, handlowym, przemysłowym, sfragistycznym etc., etc.*, t. 6, z. 3, Lwów 1873.
- Skalińska-Dindorf E., *Kronika Oświęcimia. Dzieje Oświęcimia*, cz. 1–3, Oświęcim 2002–2006.
- Skalińska-Dindorf E., *Oświęcim wczoraj i dziś*, Kraków 2002.
- Skalińska-Dindorf E., *Oświęcim – zarys dziejów*, Cieszyn 1988.
- Skalińska-Dindorf E., *Oświęcim. Informator turystyczny*, Oświęcim 1990.

- Skorowidz dóbr tabularnych w Galicyi z Wielkiem Ks. Krakówskiem*, Lwow 1890, Kraków 1905.
- Słownik historyczno-geograficzny województwa Krakówskiego w średniowieczu*, cz. 1–5, red. F. Sikora, W. Bukowski, Kraków 1980–2016.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 7, Warszawa 1895.
- Smajek I., Mądrzycki G., *Sprawozdanie z ratowniczych badań wykopaliskowych przy północnej ścianie kościoła pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych (stanowisko 13) w Oświęcimiu*, w: *Badania archeologiczne na Górnym Śląsku i ziemiach pogranicznych w latach 2009–2010*, Katowice 2012.
- Smolski G., *Przewodnik ilustrowany po c.k. austriackich kolejach państwowych na szlakach Kraków – Sucha, Sucha – Żywiec – Zwardoń, Skawina – Oświęcim*, z. 28, bmrw.
- Snoch B., *Mieszko I cieszyński*, w: *Księżęta i księżne Górnego Śląska*, red. A. Barciak, Katowice 1995.
- Snopek-Bąba T., *Kancelaria i dokument ksiąg oświęcimskich w latach 1317–1457*, „Śląskie Studia Historyczne”, t. 3, Katowice 1977.
- Sochacka A., *Wczesnośredniowieczny ośrodek religijny w Gołębiu a problem genezy dwu prebend plebańskich w parafii*, w: *Peregrinatio ad veritatem. Studia ofiarowane profesor Aleksandrze Witkowskiej z okazji 40-lecia pracy naukowej*, red. U. Borkowska, C. Deptuła, R. Knapiński, Z. Piłat, E. Wiśniowski, Lublin 2005.
- Stanek J., *Z dziejów ziemi oświęcimskiej*, Kraków 1959.
- Stankiewicz R., Wieczorek E., *C.K. Kolej Transwersalna (k.k. Galizische Transversalbahn, GT)*, Rybnik 2009.
- Stanko P., *Dzieje klasztoru dominikańskiego św. Krzyża w Oświęcimiu do połowy XIV wieku*, w: *Święty Jacek Odrowąż i dominikanie na Śląsku*, red. A. Barciak, Katowice 2008.
- Stanko P., *Szkoła parafialna w Oświęcimiu do końca XVI w.*, w: *Kultura edukacyjna na Górnym Śląsku*, red. A. Barciak, Katowice 2002.
- Stoger M., *Wiadomość o lasach Galicyi, ich płodach i użytku*, „Czasopism Naukowy Księgozbioru Publicznego imienia Ossolińskich”, R. 2, 1829, z. 4.
- Szczotka S., *Udział chłopów w walce z potopem szwedzkim*, Lwow 1939.
- Szematyzm Królestwa Galicyj i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1890*, Lwow 1890.
- Szematyzm Królestwa Galicyj i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1908*, Lwow 1908.
- Szematyzm Królestwa Galicyj i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1914*, Lwow 1914.
- Szkaradnik P., *Szkolnictwo parafialne w dekanacie oświęcimskim do końca XVI w.*, „Studenckie Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego”, t. 13: „Studenckie Zeszyty Historyczne” 2000, z. 4.
- Szymański J., *Badania kanonikatu świeckiego w Polsce wczesnego średniowiecza*, w: *Kościół, kultura, społeczeństwo. Studia z dziejów średniowiecza i czasów nowożytnych*, Warszawa 2000.
- Szymański J., *Kanonikat świecki w Małopolsce. Od końca XI do połowy XIII w.*, Lublin 1995.
- Szymański J., *Możliwość małopolskie a kanonikat świecki w pierwszej połowie XII w.*, „Studia Historyczne”, R. 10, 1967.

- Szyndler A., *Status prawny izraelskiej gminy wyznaniowej w Oświęcimiu w latach 1890–1927*, w: *Żydzi i judaizm we współczesnych badaniach polskich*, t. 3, Kraków 2003.
- Tokarz W., *Galicya w początkach ery Józefińskiej w świetle ankiety urzędowej z roku 1783*, Kraków 1909.
- Tomkowicz A., *Słowo o księstwach oświęcimskim i zatorskim*, w: *Album na korzyść pogorzalców*, wyd. J. Dunin-Borkowski, Lwów 1844.
- Ulanowski B., *O założeniu i uposażeniu klasztoru benedyktynek w Staniątkach*, „Rozprawy PAU, Wydział Historyczno-Filozoficzny”, t. 3, 1892.
- Urbiński J., *Dzieje i kultura Ziemi Oświęcimskiej*, Katowice 2013.
- Urbiński J., *Z dziejów Ziemi Oświęcimskiej: przewodnik po mieście i okolicach*, Oświęcim 2015.
- Urzednicy dawnej Rzeczypospolitej XII–XVIII wieku. Spisy*, red. A. Gąsiorowski, t. 4, z. 2: *Urzednicy województwa Krakowskiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. S. Cynarski i A. Falniowska-Gradowska, Kornik 1990.
- Wątrobska H., Szczepański T., *Historia w nazwie „Oświęcim”*, w: *Słowo z perspektywy językoznawcy i tłumacza*, t. 2, red. A. Pstyga, Gdańsk 2005.
- Wiśniowski E., *Parafie w średniowiecznej Polsce. Struktura i funkcje społeczne*, Lublin 2004.
- Wodziński M., *Aron Halberstam z Białej. Uwagi o wpływach chasydyzmu na pograniczu galicyjsko-śląskim*, w: *Żydzi w Bielsku, Białej i okolicy. Materiały z sesji naukowej odbytej 19 stycznia 1996 r.*, red. J. Polak, J. Spyra, Bielsko-Biała 1996.
- Wolski M., *Nie istniejący kościół pod wezwaniem św. Jakuba Starszego na Kazimierzu*, „Rocznik Krakowski”, t. 61, 1995.
- Wojcik M.L., *Ród Gryfitów do końca XIII wieku. Pochodzenie – genealogia – rozsiedlenie*, Wrocław 1993.
- Wyrobisz A., *Nazwy ulic, placów i dzielnic w miastach polskich: nośniki informacji – źródła historyczne – zabytki kultury*, „Przegląd Historyczny”, t. 90, 1994, z. 4.
- Z historii procesów urbanizacji. Próba analizy*, w: *Badania nad historią gospodarczo-społeczną (problemy i metody)*, red. J. Topolski i in., Warszawa–Poznań 1978.
- Zajączkowski S.M., *Własność rycerska w dawnych ziemiach łęczyckiej i sieradzkiej do połowy XIII wieku*, „Rocznik Łódzki”, R. 4, 1961.
- Zapart A., *Szkolnictwo parafialne w archidiecezji Krakowskiej od XVI do XVIII wieku*, Lublin 1983.
- Zawadzka K., *Ze studiów nad bibliotekami klasztorными dominikanów na Śląsku (1226–1810)*, „Roczniki Biblioteczne”, t. 18, 1974.
- Zdanek M., *Fragment akt kapituł prowincjonalnych dominikanów polskich z 1338 r.*, „Roczniki Historyczne”, t. 76, 2010.
- Zinkow J., *Oświęcim i okolice. Przewodnik monograficzny*, Oświęcim 1994.
- Zuffer J., *Brückenbau*, w: *Geschichte der Eisenbahnen der Österreichisch-Ungarischen Monarchie*, red. H. Strach, t. 2, Wien–Teschen–Leipzig 1897.

Żaki A., *Archeologia Małopolski wczesnośredniowiecznej*, Wrocław 1974.

Żaki A., *Oświęcim*, w: *Słownik starożytności słowiańskich*, t. 3, cz. 2, Wrocław 1968, s. 557.

Żurek D., *Trzech proboszczów w jednej parafii. Studium o duchowieństwie w średniowiecznym Chrzanowie*, „Średniowiecze polskie i powszechne”, t. 6, 2014.

IV. PRASA

„Czas” 1863, 1881

„Gazeta Krakowska” 1813

„Gazeta Lwowska” 1813, 1863, 1881

„Przyjaciel Ludu” 1846, 1903

V. STRONY INTERNETOWE

<http://oszpicy.pl/mapa/> (dostęp: 20.01.2017)

<http://oszpicy.pl/synagoga-stowarzyszenia-lomdei-misznajot/> (dostęp: 20.01.2017)

<http://oszpicy.pl/chrzanowski-sztibl/> (dostęp: 20.01.2017)

<http://oszpicy.pl/synagoga-kowea-itim-la-tora/> (dostęp: 20.01.2017)

<http://oszpicy.pl/wielka-synagoga-w-oswiecimiu/> (dostęp: 20.01.2017)

<http://mapire.eu/en/map/firstsurvey/?bbox=2137350.951645028%2C6449536.620817936%2C2150287.918682294%2C6455183.406282504> (dostęp: 25.01.2017)

<http://mapire.eu/de/map/secondsurvey/?bbox=2137350.951645028%2C6449536.620817936%2C2150287.918682294%2C6455183.406282504> (dostęp: 25.01.2017)